

Odmev iz Afrike.

Ilustriran mesečnik
v prosepah afriških misijonov s
prilogo „Klaverjev koledar“.

Izdeja

Klaverjeva družba.

Ljubljana.

Stane na leto 12 K (3 din.),
s koledarjem 17 K (4 $\frac{1}{4}$ din.)

Naročila naj se naslavljaajo:

DRUŽBA SV. PETRA KLAVERJA — LJUBLJANA
za hotel Uniom, Miklošičeva cesta.

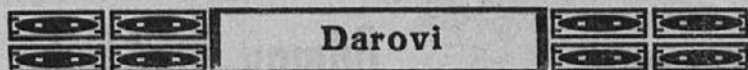
Ljubljanski naročniki lahko dobivajo list tudi v zakristiji cerkve presv. Srca Jezusovega, kjer se sprejemajo tudi novi naročniki.

Velikodušne mladenke, ki žele vstopiti v Družbo sv. Petra Klaverja kot »pomožne misijonarke za Afriko«, naj se s prošnjo zaupno obrnejo na vrhovno voditeljico g. grofico Mr. Ter. Ledóchowsko v Rimu 23, via dell' Olmata 16, ali pa na tajništvo vrhovnega vodstva v Ljubljani, za hotel Uniom, Miklošičeva cesta.

VSEBINA :

Vi, naši prijatelji! — Iz misijonov: Apost. prefektura Windhuk. - Težaven položaj misijona Gambos v Angoli. - Iz časa preganjanja kristjanov v Ugandi. - Smrt blaženih mučencev v Ugandi. — Doživljaji nekega misijonarja na praznik Brezm. Spoč. Marijinega. — Sveti večer v misijonu v Landani. — Pismo zamorskega bogoslovca svoji dobrotnici. — Sv. Oče in afrik. mučenci. — Kronika Družbe sv. Petra Klaverja. Iz naše listnice. — Običajna cerkvena slovesnost.

Sliki; Afrik. pokopališče z grobom misijonarja o. Platzerja. — škof Livinhac, vrhovni predstojnik misijonske družbe Belih očetov.

od dne 1. julija do 31. avgusta 1920.

Za afrik. misijone K 3347-33.

Za sv. maše K 1314.—.

Za stradajoče K 195.—.

Za gobovce K 131.—.

Za odkup sužnjev K 7625-14.

Botrinski darovi K 8554-30 (Bakan Mih. za zadobljeno zdravje botrinski dar »Elizabeta« K 25.—).

Za zamorske otročiče K 377-07.

Za semeniščnike K 5151-50.

Za katehiste K 347.—.

Za kruh sv. Antona K 7417-59 (neimenovana iz Maribora K 30.— v zahvalo; Bakan M. v zahvalo sv. Antonu K 5.—).

Za Klaverjev vinar K 233-50.

Za Zvezo otrok za Afriko K 167-73.

Za mašno zvezo K 2005.—.

Za misijonsko zvezo K 81-60 (dekliška Marijina družba v Križankah K 56.—).

Darovi za krščence K 1604.—.

Za posinovljenje treh zamorskih otrok K 1800.—.

Za zaročence v Zg. Nilu K 30.—.

Za misijonarje sv. Jožefa - K 30.—.

Za misijon trapistov K 20.—.

Darovi brez podatkov K 1035-10.

Za Klaverjevo družbo K 144.—.

Za prosto uporabo K 254-20.

Za pomožne misijonarke K 410.—.

Podporniški prispevki K 516.—.

Prispevki udeležnikov Klaverjeve družbe K 10.—.

Popolni odpustki

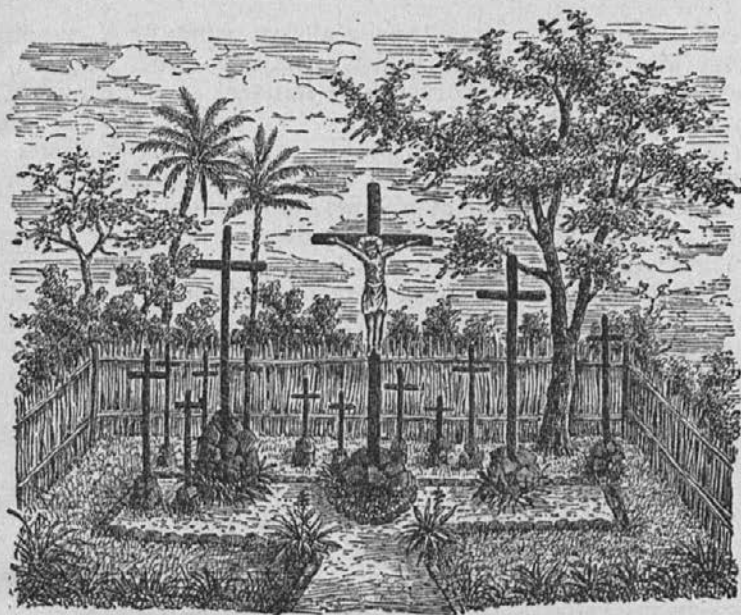
katerih se morejo udeležiti vsi udje Družbe sv. Petra Klaverja:

21. decembra na god sv. apostola Tomaža,

27. decembra na god sv. Janeza, apostola in evangelista,

6. januarja na praznik sv. Treh Kraljev.

Pogoji. Vreden prejem zakramentov sv. pokore in presv. Rešnjega Telesa, obiskanje cerkve, molitev za razširjanje sv. vere na namen sv. Očeta.

Afrikansko pokopališče z grobom misijonarja o. Platzerja, S. J.
(umrl 21. marca 1895) v Zumbo ob Zambeziju.

Vi, naši prijatelji!

Piše o. Krenn, O. S. B.

Mračen, meglen novemberski dan. Sprehajam se po pokopališču, ogledujoč si nagrobne spomenike in križe. O, ko bi mogli ti kamni govoriti! Pa čuj, saj res govore. Zamolkla, tajinstvena je ta govorica, iz globočine prihaja ter sega globoko v srce. V pretresljivem koralu kliče mnogo tisoč glasov: »Usmilite se nas, usmilite vsaj vi, naši prijatelji!«

Da, mesec vernih duš nas spominja prijateljske dolžnosti: moliti za rajne. Sorodnikov in znancev spominjati se v molitvi dober kristjan pač ne pozabi. Misliti na one, ki so nam v življenju bili dobrotniki, spominja naša srca ljubezen in hvaležnost. Toda vidim jih toliko množico na kraju očiščevanja, katerih se ne spominjajo ne starši, ne sorodniki, niti znanci, ker so ti še pogani. Ne molijo zanje prijatelji, ker jih nimajo. Kdo bo ubogim poganom, tolikemu

številu zamorcev, izkazal prijateljsko uslugo? V tvojih prsih, čitatelj dragi, bije sočutno, usmiljeno srce. Glej! Tisoče pomoči potrebnih prosi tvoje ljubezni — o, ne pozabi jih v svojih molitvah!

V duhu zrem nazaj v pretekle čase, ko je cvetela nadelna mladika v obmorskih pokrajinah afrikanskih. Pa prihrul je liki vihar islam s vojim fanatizmom nad te dežele. — Mladika je usahnila in zdelo se je, kakor da je krščanstvo izgnano iz tega dela sveta. Iz te dolge vrste stoletij se nahajajo pač tisoči in tisoči na kraju očiščevanja, katerim je neskončno božje usmiljenje prizaneslo z večnim pogubljenjem — in kako dolgo naj še trpe? Že Juda Makabejec je poslal 12.000 drahem srebra v Jeruzalem kot spravno daritev za grehe umrlih. Mi pa darujmo svoj denar misijonom, da tako z misijonsko miloščino pomagamo ubogim poganom. Kajti vsako dobro delo, vsaka miloščina, darovana iz dobrega namena, more prinesiti olajšavo nepopisnih muk ubogim vernim dušam v vicah.

Največja prijateljska pomoč tem ubogim poganom pa je daritev sv. maše. Ker ta vzvišena žrtev je za uboge duše poravnava, vsled katere se ublaži stroga jeza neskončno pravičnega Boga. Za nas pa je sladka tolažba, ker rešene duše pač ne bodo pozabile v nebesih na tiste, katerih velikodušna pomoč jim je odprla vrata v večno domovino. In katera pomoč je enostavnejša, kakor pristop v »**Klaverjevo mašno zvezo**«, po kateri z enkratnim malenkostnim prispevkom enega dinara (4 krone) postanemo deležni zasluženja 300 sv. maš vsako leto?

Še vedno stojim na pokopališču, še vedno slišim bolestni klic: »Usmilite se nas vsaj vi, prijatelji našil«... Ne slišite li tudi vi, čitatelji blagi, kako vzdihujejo uboge duše? Ako pa čujete njihovo vzdihovanje in jok — o, izkažite se jim prijatelje!

Opomba uredništva. Prijave za pristop v mašno zvezo je poslati Družbi sv. Petra Klaverja v Ljubljano. Vpišejo se lahko žive in rajne osebe. Več glejte priloženi listič »Mašna zveza«.

Pridite, vi oblagodarjeni mojega Očeta! Zakaj v ječi sem bil in ste me obiskali. Resnično, povem vam: kar ste storili kateremu mojih najmanjših bratov, ste meni storili. (Mat. 25, 34. 36. 40.)

Iz misijonov:

Apostolska prefektura Windhuk (dežela Damara).

O. Schulte, iz Družbe oblatov Brezmadežnega Spočetja, piše iz Tsumeba z dne 30. decembra 1919 naši vrhovni voditeljici:

Z zadnjo pošto sem prejel že tako dolgo zaželjene in tako težko pričakovane zvezke »Odmeva«, za kar se Vam pristrčno zahvaljujem. Vsa ta leta nismo dobili skoro nobenega poročila iz zunanjega sveta. Vedno in vedno sem se vpraševal: »Kako neki se godi misijonarjem po drugih misijonih? Kakšna je usoda zlasti onih misijonov, kjer se belokožci med seboj bojujejo? V koliko bo grozna vojska vplivala na razvoj misijonov itd. itd.?« Tolažili smo se mesec za mesecem, leto za letom, da dobimo kak odgovor na navedena vprašanja. In tako sem po preteku več kot pet let vendar prejel Vaš »Odmev« in druge tiskovine, ki jih sedaj prebiram s pravim, da, strastnim hrepenenjem. Kakšna čuvstva globokega, odkritega sočutja morajo pri tem navdajati vsakega prijatelja misijonov, ko čita, kaj so prestali mnogi oznanjevalci svete vere v teh letih! Zares, trpljenje je delu božjemu zapisano na čeluh! In v misijonih dobi vsak toliko deleža, kolikor ga le more nositi; ljubi Bog pozna svoje ljudi. Kako strašno je moralo biti pri srcu zlasti onim, ki so morali zapustiti svoje misijone, a so ob povratku našli ondi same razvaline!

Z velikim veseljem in globoko hvaležnostjo do Boga pa sem iz raznih poročil tudi spoznal, kako je delo spreobračanja ubogih poganov kljub vsem težkočam in trpljenju na celi črti napredovalo. In da misijonska misel v Evropi ni zaspala in opešala, govore brez vsake druge razlage številke vaših letnih izkazov. Velespoštovana gospa grofica zaslužite po vsej pravici našov »matere« afrikanških misijonov; kajti le mati skrbi s tako vztrajnostjo, ljubeznijo in vdanostjo za svoje otroke. Koliko sem te dni mislil na to, kolikokrat občudoval Vas in Vašo družbo, in kako jasno sem v njenem krasnem procvitu spoznal prst božji! Kolika spodbuda za nas borilce na bojišču! —

Končno sem se tudi iz teh poročil veliko naučil. Ni mi bilo, žal, usojeno, učiti se pri starejših misijonarjih in težko

bom imel priliko, izpopolniti si svoje misijonsko pastirsko znanje v kaki že dalj časa obstoječi in preizkušeni misijonski postaji. To mi mora sedaj nekoliko nadomestiti »proučevanje« različnih misijonskih poročil. Torej še enkrat tisočeri »Bog plačaj!« za Vašo pošiljatev!

Ob koncu še veselo poročilo, da smo preteklo nedeljo zopet praznovali mal praznik v Tsumebu. Sedem novokrščencev je prvokrat pristopilo k mizi Gospodovi in dvajset katehumenov je prejelo sv. krst; tako smo z njimi dosegli število 110 letošnjih krščencev. Blagoslovili smo 22 zakonov, prav toliko kot lansko leto.

Težaven položaj misijona Gambos v Angoli v Zahodni Afriki.

O. Wendling, iz Družbe očetov Sv. Duha, piše iz misijona sv. Antona v Gambosu z dne 12. decembra 1919:

Naše misijonsko osobje obstoja sedaj samo iz moje malenkosti, enega brata lajika in enega katehista. Zato je pomnožitev pomožnih moči za nas največje važnosti. Združite svoje in svojih sotrudnic molitve z našimi, da nam naš božji Učenik pošlje delavcev po svojem Srcu! — Ko sem 16. novembra 1916 dospel semkaj, je krstni zapisnik štel 1161 duš; danes jih ima 2395. Veliko število teh krščencev je za časa strašne lakote leta 1915. in 1916. že umrlo. V področju našega misijona se nahaja približno 12 do 13.000 poganov. Kmalu bom star 70 let. Kako srečnega bi se čutil, ako bi se število spreobrnjenecv podesetorilo! Delujemo pa v popolni vdanosti v voljo božjo glede uspehov našega delovanja.

Samo en duhovnik! Pač boste razumeli in mi potrdili, da mora ta pri vedno naraščajoči množici novokrščencev bivati navadno le bolj med svojimi kristjani. Kdo pa naj tedaj spreobrača onih 13.000 poganov? Dokler ne dobimo dovolj misijonarjev, bi morali imeti vsaj zadostno število katehistov. Ne manjka nam sicer za to sposobnih mladih ljudi, pač pa potrebnega denarja za vzdrževanje katehistov. Vlada nam je odpovedala dosedaj nakazano podporo 7500 kron. Zdaj živimo še od svojih prihrankov; a dolgo s tem ne bomo izhajali.

Iz časa preganjanja kristjanov v Ugandi.

(Leta 1885—1886.)

Iz onega časa poroča škof Livinhac: »Ostal sem več mesecev v Rubagi (kraljevi prestolici), kjer so me vsako noč obiskovali kristjani. In tako sem mogel 97 najbolj pripravljenim in poučenim podeliti zakrament svete birme. Prigodilo se je, da sem moral štiri- do petkrat v eni noči vstati, da sprejemem tako drage mi obiskovalce. Ni mi moč opisati, kako globoko me je večkrat ganilo čudovito delovanje milosti božje v teh dragih dušah, ki so se pred kratkim še nahajale v temi poganstva. Naši kristjani niso vedeli, kdaj jih izdajo krvnikom, vendar se niso bali in so mirno pričakovali trpljenja in smrti; tolika neustrašenost je bila pač le sad milosti in trdne, neomahljive vere. Večkrat so mi dejali: »Krvniki nam lahko umore telo, a ne naše duše. Lahko nas mučijo; toda mučkam sledi veselje brez konca.« Mnogi so nas vpraševali, ne bi li bilo bolj velikodušno, da se dajo preganjalcem javno spoznati za kristjane in če ni morda izdajstvo nad sveto vero, ako se skrivajo. Tako mišljenje je bilo nam misijonarjem v veliko tolažbo ter je krajšalo ure, ki smo jih prebili skupaj. Toda tudi telo je zahtevalo svoje pravice; zato smo, premagani od spanca, večkrat skušali naše obiskovalce prej odsloviti. A prosili so nas tako iskreno, češ: »Ostanite vendar; jutri nas peljejo pred kralja in skoro gotovo tudi v smrt. Ne bomo vas več videli v tem življenju.« Drugi je rekel: »Z velikimi žrtvami sem si pridobil toliko prostosti, da sem mogel semkaj; z darilom sem podkupil stražnika, da se morem posloviti od prijateljev. Sedaj sem pač zadnjikrat pri vas.«

Takim in enakim prošnjam se pač nismo mogli ustavljati. Podaljšali smo naše pogovore, v katerih smo navadno razpravljali o minljivosti zemeljskega življenja in o veselju blaženih v nebesih. Večkrat so nam obiskovalci pripovedovali o mukah novokrščencev, ki so že prejeli mučeniško krono, in o trpljenju onih, ki so se nahajali v ječah. In takrat smo se menili o nebeškem veselju, ki si ga pridobimo z mučeniško smrtjo. Naši pogovori nikakor niso bili žalostni, ampak prešinjeni tihe, sladke sreče in radosti. Ob pogledu na neskaljeno radost naših spoznavalcev smo za nekaj časa pozabili težko poskušnjo, ki je zadela našo

mlado cerkev. Oni, ki so slutili, da jih čaka drugi dan morišče, so ostali čez polnoč pri nas in prejeli nato sv. obhajilo kot popotnico.«

Smrt blaženih mučencev v Ugandi.

Od 22 mučencev, kateri so bili za blažene proglašeni dne 6. junija 1920, jih je deset umrlo 3. junija 1886. Povezali so jih v suho dračje, položili jih vse tesno skupaj ter suhljad pri nogah zažgali. Na ta način so jim hoteli dati časa, da se, premagani vsled groznih bolečin, odpovedo sveti veri ali da se jim v slučaju njihove stanovitnosti podaljšajo smrtne muke. Toda mučenci so skupno molili svoje molitve ter se medsebojno navduševali za zvestobo v sveti veri. Po preteku pol ure so bila njihova trupla sežgana; njihove duše pa so pohitele pred prestol božji vekomaj uživat nebeško slavo. Najmlajši teh junakov je bil 12 letni Kicito, sin najvišjega dostojanstvenika dežele. Nahajal se je s svojimi tovariši kot plemič na kraljevem dvoru. Drugi mučenci so bili večinoma posamezno in na razne načine trpinčeni. Enega je kralj umoril z bodalom, ko je poučeval tovariše v katekizmu; tri so umorili s sulicami, trije so umrli na grmadi, dva sta bila obglavljena in enega izmed njih so prej čisto pohabili; enemu so odsekali roke in noge, rezali mu cele kose mesa s telesa in jih žgali pred njegovimi očmi. Eden je umrl pod sekiro in njegovo truplo so vrgli v ogenj, enega so ubili. Vsi so prestali te strašne muke z junaštvom, ki nič ne zaostaja za pogumom mučencev prvih časov krščanstva. Navesti hočemo dragim čitateljem nekatere teh krasnih zgledov.

K a r e l L u a n g a, prvi med kraljevimi plemiči, je bil vsem drugim zgled stanovitnosti. Zato je tudi prvi dosegel mučeniški venec. Rabelj Senkole, hoteč se kralju prikupiti, prosi za dovoljenje, da sme on mučiti Luanga. Bilo mu je dovoljeno. Mučenca obsodijo, da bo sežgan na grmadi. Ko so mu že gorele noge, pravi rabelj, podpihovaje ogenj: »Sedaj ti naj pomaža tvoj Bog in te potegne iz žerjave.« Toda Luanga mu odvrne: »Nespametnik, ne veš, kaj govoriš; zdi se mi, kot da polivaš moje telo z vodo; toda tebe bo Bog, iz katerega se norčuješ, pahnil v večni ogenj.«

J o ž e f M u k a z a je bil kraljev svetovalec. Nekoč je z dvema kristjanoma odkril neko zaroto ter tako rešil kralju življenje. Kljub temu ga ta, poslušajoč obrekovanja

najvišjega ministra, čigar zahrbtnost je Jožef nekoč odkril, obsodi v smrt. Ko Jožef dospe na morišče, se s svojo navadno ravnodušnostjo obrne do krvnika in mu pravi: »Povej kralju, da me je krivično obsodil v smrt; a odpuščam mu iz vsega srca. Reci mu tudi, naj obžaluje to dejanje, drugače bodeva to zadevo obravnavala pred sodnjim stolom božjim.« Nato so ga obglavili.

Jakob Bucabaliao je bil kraljev vojščak. Bil je šele nekaj mesecev kristjan; a njegova vnema je bila tolika, da ni le poučeval otrok glavnega mesta v krščanski veri, temveč je hotel spreobrniti kralja samega. Kot plačilo za to zvestobo je prejel venec mučeništva. Ko ga kralj pokliče, hiti brž k njemu, dobro vedoč, kaj ga čaka.

»Ti si prvi med kristjani,« zakriči kralj nad mladim možem. — »Kristjan sem, toda ne prvi,« odvrne Jakob. — »Igrati hočeš velikaša dežele,« nadaljuje kralj srdito. — »Hvala lepa za visoko odlikovanje,« odgovori, šaleč se, Bucabaliao. — »Hotel si me pridobiti za svojo vero,« nadaljuje kralj. »Krvniki, primite ga in umorite! Z njim hočem začeti.« Ko ga krvniki zvežejo, zakliče mladi junak kralju: »Zdravstvuj! Grem k ljubemu Bogu v lepa nebesa, kjer hočem moliti zate.« Pogani so se mu smejali, češ: »Temu kristjanu se je zmešalo v glavi, ker tako nespametno govori.« Toda Jakob je šel vesel na morišče, kot da gre na gostijo.

Andrej Kagwa je bil glavar rodu Bagoa in eden onih treh kristjanov, ki so z odkritjem zarote rešili življenje kralju. O njegovi zvestobi je bil kralj tako prepričan, da ga ni pustil iz mesta, dobro vedoč, da se bo pustil rajši raztrgati na kose, kot da bi izdal kraljevo življenje.

Pa Andrej ni bil le zvest podložnik, ampak tudi nad vse vnet kristjan. Spreobrnil je svojo lastno ženo in zbral okrog sebe nad 150 novokrščencev, ki so ga ljubili kot očeta. Spreobrnil je celo oba ministrova otroka, četudi je bil minister njegov smrtni sovražnik. Ko se je začelo preganjanje kristjanov, ga minister zatoži pri kralju kot najnevarnejšega v vsej državi, želeč se ga na ta način znebiti. Kralj se je sicer obotavljal, a minister ni odnehal, dokler kralj ni privolil v njegovo smrt.

Nemudoma torej pokličejo Andreja pred sodišče in minister ga vpraša: »Ti si glavar Bagoa-jev?«

Mladi mož odvrne mirno: »Me li ne poznaš? Saj si me vendar dovolj pogosto videl in zlasti takrat, ko sem prišel s svojimi ljudmi, da se ti zahvalim, ker me je kralj povišal.«

— »Ti si moje otroke poučeval v krščanski veri?« — »Da, res sem to storil.« — »Jožef Mukaza ti je pred svojo smrtjo izročil puško, da z njo umoriš kralja, Kajne?« — »Ako bi res nameraval kaj takega, mar misliš, da bi potreboval njegove puške? Bi li ne bila dobra katera izmed onih pušk, ki sem jih prejel od kralja v dar? Ti sam si od prejšnjega kralja dobil več pušk; so li bile tudi v enak namen?« Toda strastni Katikiro mu ne da odgovora, ampak zapove krvnikom, da ga odvedejo na morišče in koj izvrše smrtno obsodbo. In reče: »Ne bom prej ničesar užil, dokler mi ne prinesete njegove roke v znamenje njegove smrti.«

Nato ga vojaki odvedejo; in ko se krvnik le še obotavlja, pravi Andrej: »Ne mudi se in stori, kar imaš storiti, da se ne zameriš kralju. Umori me in nesi ministru mojo roko!« — Tedaj mu odsekajo roko in ga obglavijo. —

Končno naj še opišem blaženo smrt Mateja Murumba. Bil je mož že zrelejših let in sodnik ene glavnih provinc vse dežele. V začetku preganjanja pokličejo tudi njega v glavno mesto in pred ministra. Ta ga zaničljivo pogleda ter vpraša: »Ti si torej Murumba, ki je že v starih letih sprejel krščansko vero?« — »Da, sem.« — »Zakaj moliš?« — »Ker hočem moliti.« — »Zapodil si vse svoje žene. Kdo ti zdaj pripravlja jedi?« — »Ali si me poklical pred sodišče, ker sem morda shujšal, ali zaradi vere?« Po teh besedah minister razjarjen ukaže: »Peljite ga v smrt!« — »Saj to ravno želim,« pravi junaški spoznavalec.

Toda ta neustrašenost ministra nepopisno razkači: »Odsekajte mu roke in noge!« zapove krvnikom, »Režite mu kožo s telesa in jo žgite pred njegovimi očmi!« In k Mateju obrnjen pravi zasmehljivo: »Tvoj Bog te bo rešil.« Matej, užaljen nad takim bogokletnim govorjenjem, odvrne: »Da, Bog me bo rešil; a ti ne boš zvedel, na kak način; kajti poklical bo mojo dušo k sebi in vam pustil le moje umrljivo telo.« — Krvnik Mkadjanga je nato takoj izvršil dano povelje. Dal je mučenca, čigar obličje je žarelo veselja, zvezanega odpeljati na samotni grič Selaridja. Tam mu s svojimi služabniki odseka roke in noge ter jih pred njegovimi očmi vrže na ogenj. Izreže mu tudi cele kose mesa iz telesa in jih istotako sežge. Toda junaški mučenec ni potočil nobene solze v teh groznih bolečinah. Nato ga nečloveški mučitelji puste ležati v njegovi krvi brez vsake pomoči in odidejo domov. Tri dni potem so iskali poganski sužnji dračja v teh krajih, kar zaslišijo, da nekdo prosi vode. Sledeč glasu, najdejo pohabljen truplo mučenčeve,

Škof Livinhac, vrhovni predstojnik misijonske družbe Belih očetov; bivši duhovni pastir mučencev iz Ugande. (Več glej besedilo str. 65.)

a se tako prestrašijo, da zbeže, ne da bi mu uslišali prošnjo. Tako je ta pogumni vojak Kristusov umrl brez okrepčila, kakor njegov božji učenik. Hijene in roparske ptice, ki jih je vse polno v Ugandi, so prizanesle mučenčevim telesnim ostankom, ki so se posušili na solncu.

Enega izmed sinov tega mučenca je škof Livinhac ob svojem povratku v Evropo vzel s trinajstimi drugimi Bagandu s seboj ter ga predstavil sv. Očetu Leonu XIII. Globoko ginjen je papež blagoslovil zastopnike junaških kristjanov v Ugandi, zlasti še Arzenija, mučenčevega sina.

Od tistega časa krščanstvo v Ugandi naglo napreduje. Množijo se duhovski poklici in iz semenišča v Ugandi je izšlo že pet zamorskih duhovnikov.

Preč. g. škof L i v i n h a c, ki je za časa krvavega preganjanja kristjanov deloval v Ugandi, še živi kot vrhovni predstojnik Družbe belih očetov. In sedaj je doživel še to veliko veselje, da so njegove nekdanje ovčice povzdignjene na oltar, k čemur njemu in njegovi družbi prav iz srca čestitamo.

Doživljaji nekega misijonarja na praznik Brezm. Sp. Marijinega.

Bilo je v pokrajini francoskega Konga v Afriki na praznik Brezmadežnega Spočetja, ko je neki misijonar zaslísal v misijonsko postajo prihajajoč hrupni vrišč iz bližnje poganse vasi. Poda se torej tja, da bi zvedel za vzrok nenavadne razburjenosti. Vsa vas je bila na nogah, želeč umoriti nekega 14 letnega dečka. Misijonar, ki si je že pridobil zaupanje ljudstva, čigar nauki pa še niso prodrli do src ubogih poganov, se prerije skozi razkačeno množico ter zahteva pojasnila. Povedo mu, da je dečko velik zločinec, ki je snedel dušo neke stare ženice.¹ »Kdo pravi to?« — »Čarovnik, in on se razume na te stvari.« — »Kaj hočete storiti z dečkom?« — »Vržemo ga v reko, ker je še premlad, da bi prestal poskušnjo s strupom.« — »Izročite ga meni in poskrbeti hočem, da ne bo nikdar več snedel kake duše.« — »Ti si dober, gospod, zato ne veš, kolike hudobije

¹ Tamošnji pogani pripisujejo smrt vselej vplivu kakega jim sovražnega človeka, nikdar naravnim vzrokom.

je zmožna njegova črna duša. Le poglej ga! Vidiš li njegove sršaste lase, škileče oči, pege na njegovi koži? Če ga pustimo pri življenju, bo kmalu po nas.«

In ubogi, vsled praznoverskega strahu skoro blazni ljudje so z novo silo zahtevali smrt nedolžnega dečka. Ta pa je od strahu in groze trepetajoč klical s pridušenim glasom: »Oče, oče, reši me!« Toda zaman si je misijonar prizadeval iztrgati ga iz rok njegovih poganskih rojakov. Celo najbližnji sorodniki dečkovi so siloma zahtevali, da mora umreti. Tako je praznoverje oslepilo njihova srca in strah udušil vsak naravni čut usmiljenja. Videč, da ničesar ne doseže, poklekne misijonar zraven malega obsojenca, pojasni mu najpotrebnejše verske resnice in ga krsti na ime »Alojzij-Marija«.

Komaj je končal sveti obred, že planejo pogani na svojo žrtev, zvežejo mu roke in noge ter ga najprej vlačijo nekaj časa po peščenem obrežju reke, smejoč se njegovim mukam. Nato pa ga med glasnim odobravanjem cele množice vržejo v vodo. In misijonar je moral gledati to brezsrčno početje, ne da bi bil mogel pomagati. In medtem ko so v njegovi domovini proslavljali Brezmadežno, je tukaj zakleti sovražnik Marijin kazal svojo moč nad ubogimi pogani.

Podoben slučaj nam poroča č. sestra C e l i n a z dne 18. maja 1918 iz Kabinda (Kongo). Samo da je bila obdolženka tu neka stara poganka, ki se je še pravočasno rešila z begom. Misijonska sestra piše:

»Neki poganski, a dobrodušni starki je umrla hčerka. Vaški prebivalci precej zatožijo mater čarovniku, češ da je snedla dušo svoje hčere in tako povzročila njeno smrt. Za tak »zločin« pa je pri tem praznoverskem ljudstvu določena smrtna kazen. K sreči starka pravočasno zve, česa jo dolžijo, in ker bi se obsodba imela izvršiti šele čez nekaj dni, zapusti ženica nagloma svojo kočo in vse, kar je imela, ter pobegne k misijonskim sestram, proseč varstva in pomoči. Bila je ljubeznivo sprejeta in tako rešena časne in predvsem večne smrti. Neutrudno se je začela učiti krščanskega nauka ter bila s svojo vnemo in gorečnostjo vsem za zgled. Kakor je upati, bo v doglednem času prejela sv. krst in ž njim pravico do srečne večnosti.«

Sv. večer v misijonu v Landani.

Poroča preč. o. Luttenbacher, C. Sp. S.

24. december se bliža h koncu; ura bije enajst. Strel iz puške zadoni in odmeva po ljubki dolinici, v kateri se nahaja misijon sv. Jakoba v Landani (Zahodni Afriki). Istočasno se oglašijo trobente, ki zbudé iz najtrdnjšege spanja one, ki so sploh mogli zaspati v pričakovanju svete noči.

Vsak se hitro, a skrbno obleče. Misijonski gojenci dobe nalašč za sveto noč pripravljene pisane suknjice in predpasnike. Tudi deklice imajo svojo posebno praznično obleko. — Okrog cerkve se že gnete nepregledna množica črncev, ki nestrpnó pričakujejo pričetka velike slovesnosti. Tudi ti so v svojih najlepših oblačilih. Razen kristjanov in mnogoštevilnih katehumenov iz Landane in okolice je došlo tudi mnogo tujcev, ki so bili pred leti tukaj krščeni in žele sedaj sveti božični praznik obhajati na kraju svojega prerodenja. Prišlo je tudi mnogo poganov, celo iz oddaljenih vasi, da bi prisostvovali slovesni polnočnici.

Polnoč se bliža. Misijonski gojenci so pripravljene za procesijo; v dolgih vrstah čakajo odhoda v cerkev. V dolini dečki, na gričku, blizu šole, deklice. Na sredi se nahaja misijonska cerkev. Sedaj se iz cerkvenega zvonika oglasi znamenje za procesijo. Pevci zapoje božično pesem in otroci se začnejo pomikati proti svetišču. Dečki in deklice s čistimi glasovi odpevajo: »Slava Bogu na višavah!« Slovesna, pevajoča procesija, tišina in prijetna nočna toplota — tukaj smo namreč sredi poletja — zvezdnato nebo, bližina svetovnega morja, čigar šumenje nam lahko udarja na uho — vse to čarobno in skrivnostno vpliva na naša srca.

Dospeli smo do cerkve, ki je že natlačeno polna vernega ljudstva; tudi otroci se podajo na svoje prostore. Kljub obsežni hiši božji mora mnogo ljudi ostati zunaj. Svetišče je slovesno okrašeno. Krasne jaslice vlečejo pozornost vseh nase. Božje Detece, obdano od Marije in sv. Jožefa in mnogih angelčkov, se v jasni bleščobi smehlja ubogim črncem, ki so prihiteli od vseh strani, veseleč se te božične slovesnosti, in po svoje pozdravljajo novorojenega kralja.

Naposled odbije v zvoniku ura dvanajst. Harmonij se oglasi in duhovniki s strežniki pristopijo k oltarju. Pevci zapoje, ljudstvo navdušeno odpeva. Nato se začne sveta maša, kateri prisostvujejo vsi navzoči z veliko pobožnostjo. Dobro izvežban pevski zbor čisto in vzorno proizvaja gregorijansko petje. Pred oltarjem pa belo- in rdečeoblečeni mašni strežniki ravnotako resno in z veliko gotovostjo izvršujejo svojo službo. Vse njihovo obnašanje razodeva, da se zavedajo vzvišenosti in časti svetih obredov.

Prišel je najsvetejši trenutek, povzdigovanje, in Jezusček je v resnici pričujoč na oltarju pod neznatnima podobama kruha in vina. Končno se približa za misijonarja najbolj tolažljiv trenutek, ko takorekoč žanje sad svojega truda, namreč sv. obhajilo. Kajti verniki se v dolgih vrstah bližajo Gospodovi mizi, da sprejmejo v svoja srca Njega, ki je kruh življenja in vir vse milosti. — Dolgo traja nebeška gostija; saj so kristjani v Landani kaj vneti za pogosto sv. obhajilo; povprečno 1000 sv. obhajil vsak mesec. — Po sv. maši se vrši genljiv obred, ki je portugalskega izvora. Dete Jezusčka vzamejo namreč iz jasic in vsak vernik ga sme ob obhajilni mizi poljubiti. Genljivo je videti, ko prihajajo zamorske matere s svojimi otročiči, da si s tem svetim poljubom izprosijo blagoslova od malega nebeškega Kralja.

Toda tudi ta lepa slovesnost je minila, kakor je pač na svetu vse minljivo; Misijonski gojenci dobe v svoje veliko veselje še malo večerjo, medtem ko drugi črnci, kristjani kakor pogani, hite v svoje domove, da se tudi oni nekoliko okrepcajo.

In ko je naposled spanec zatisnil trudne oči, zre pač še marsikateri izmed srečnih udeležencev v sanjah blaženost svete noči z njenimi lepimi obredi in krasnim petjem ter se veseli in čuti srečnega pri betlehemskega Detetu.

Kdor pa je tako nepopisno genljivo noč enkrat doživel v Ariki, ta bo tudi bdeč o nji sanjal, ako bo pozneje zopet enkrat doživel, četudi še lepšo božično noč v svoji evropski domovini.

Pismo zamorskega bogoslovca svoji dobrotnici.

Nemogoče mi je izraziti ona čuvstva, ki so me navdajala, ko mi je preč. o. superior naznanil, da ste me posinovili in da hočete zame skrbeti do mojega mašniškega posvečenja! O, kako lepa je vendar krščanska ljubezen! Spomniti se na ta način ubogega zamorca, ki ga niste in ga ne boste na tem svetu nikdar videli! In čeprav tudi pri Vas vsled sedanjih slabih časov vlada tolika beda, vendar ste se zavezali skrbeti za me! To napolnjuje moje srce z velikim občudovanjem. — Končal sem ravnokar modroslovje in se pričel učiti bogoslovnih znanosti.

Vaš otrok Kibirigo.

Sv. Oče in afrikanski mučenci.

Dne 29. februarja se je vpricho sv. Očeta in izbrane družbe prebral dekret o proglasitvi mučencev v Ugandi za blažene. Nato je generalni prokurator Družbe belih očetov, o. Burtin govoril navzočim o novih blažencih ter v genljivih potezih opisal njihovo mučeniško smrt, nakar je sv. oče proslavljal čednosti mladostnih junakov kot svetle zglede kristjanom današnjih dni. Govoril je nekako tako-le: »Katere čednosti so kristjanom današnjega časa potrebnejše kot stanovitnost v veri in neomadeževano življenje? In ravno teh nas uče mučenci iz Ugande. Kdo more upravičeno trditi, da jih ni mogoče posnemati? Kdo si upa trditi, da je premlad za to? Niso bili li tudi mučenci v najlepšem cvetu mladosti? In jih ni li na kraljevem dvoru čakala najlepša prihodnost? Vendar so vse žrtvovali za sveto vero. Niso se bali tudi najstrašnejše smrti; kajti kaj jih je čakalo drugega, ko je njihov načelnik umrl na grmadi za sv. vero in je enega njih tovarišev kralj sam umoril z bodalom? Lahko bi si bili rešili življenje, ako bi se bili uklonili željam in zahtevam hudobnega kralja; a niso se vdali in ohranili so svojo čistost. Kdo bi se ne sramoval ob pogledu tolikega junaštva, ako bi iz strahu pred ljudmi ne upal javno spoznati svoje vere ali pa bi opustil zaradi tega posvetitev svoje družine presv. Srcu Jezusovemu?«

Kronika Družbe sv. Petra Klaverja.

Rim, 5. aprila. Obisk treh škofov iz Avstralije.

14. aprila. Danes je bila naša hiša deležna posebne časti. Obiskal nas je naš visoki pokrovitelj, kardinal Van Rossum. Naša vrhovna voditeljica s svojimi asistentinjami je visokega cerkvenega kneza spremljala najprej v kapelo in nato v sprejemno dvorano, kjer so se zbrali vsi prebivalci hiše, da jih predstavijo njegovi eminenci. Visoki gost si je ogledal tudi našo zborovalno dvorano, muzej, tiskarno, nekaj delavskih prostorov in vrt. Za vse se je dobrohotno zanimal. Ko se mu je naša vrhovna voditeljica zahvalila za obisk, je v prisrčnih besedah pohvalil delovanje družbe ter navduševal navzoče k vztrajnemu delu za Jezusa in neumrjoče duše: Njegove besede in njegov blagoslov bo za nas nova spodbuda k neumornemu delovanju.

23. aprila. Avdijenca naše vrhovne voditeljice pri sv. Očetu Benediktu XV. Bolehnost je našo vrhovno voditeljico do danes zadrževala, da ni že prej prosila za zasebno avdijenco pri sv. Očetu; toda sedaj ni hotela več odlagati s svojo zahvalo za prejete dobrote. Predložila je sv. Očetu svoje načrte za bodočnost in ga prosila nanovo njegove naklonjenosti in apostolskega blagoslova. Sv. Oče je našo vrhovno voditeljico sprejel zelo prijazno ter obljubil svojo pomoč pri ustanovitvi afrikanskega katoliškega tiska s podelitvijo odpustkov za dobrotnike. Tudi je pristopil sam kot prvi ustanovni ud s prispevkom 5000 lir. Slednjič je sv. Oče naši vrhovni voditeljici in njenima spremljevalkama (ena Švicarka in ena Poljakinja) z veliko prisrčnostjo podelil sv. blagoslov ter blagoslovil obenem tudi vse dobrotnike družbe, katerim naj ta blagoslov namestnika Kristusovega prinese obilo sreče in sladke radosti!

26. aprila. V cerkvi »San Andrea delle Fratte« je bila danes v čast Marije Matere dobrega sveta cerkvena slovesnost.

Maj. Slovesnosti proglasitve za svetnike in blažene so ta in sledeči mesec privabile mnogo škofov, med njimi precejšnje število iz misijonskih dežel, v večno mesto. In škofje iz Afrike so porabili to priliko, da obenem po dolgih letih zopet obišejo našo vrhovno voditeljico, da se ji osebno zahvalijo za ob času vojske jim naklonjeno pomoč. Poročali so obenem o razveseljivem napredku v svojih misijonih, kljub težkim poskušnjam, ki so jih zadele. Posetili so nas med tem časom štirje afrikanski škofje.

29. maja nas je razveselil s svojim obiskom dolgoletni, zvesti prijatelj naše družbe, premil škof Streicher, ki je naši vrhovni voditeljici poklonil veliko, umetno izdelano posodo za svete ostanke blaženih mučencev iz Ugande. Žalibog so mogli rešiti le tri kosti teh mučencev; od teh so eno ob proglasitvi blaženim izročili sv. Očetu. Precej velik del neke druge, popolnoma sežgane kosti je škof Streicher že pred šestimi leti ob svojem zadnjem obisku v Rimu daroval naši vrhovni voditeljici. Razen posode za sv. ostanke je škof Streicher daroval našemu muzeju dva krasna slonova zoba ter obljubil za prihodnji petek predavanje v naši dvorani.

Ljubljana. Običana cerkvejna slovesnost

v čast sv. Petra Klaverja se je vršila v uršulinski cerkvi dne 26. septembra. Ob 5. uri popoldne je bil govor, litanije in blagoslov. Udeležencev je došlo nepričakovano veliko. Veleč. gosp. J. Barle, mestni župnik, jih je v prisrčni poljudni besedi v nemal za misijonsko delovanje, ki je velevažno za slehernega, ki ljubi Boga in svojo lastno srečo. Iz te ljubezni pa sledi nujnost, ljubiti tudi trpeče sobrate, skrbeti zlasti za uboge pogane, jim pomagati z molitvijo in darovi k misti sv. vere in tako pospeševati svoje lastno posvečenje.

Z veselo dušo, novim ognjem in s prisrčno zahvalnico ljubemu Bogu in našim blagim sotrudnikom smo se vračali k vztrajnemu delu.

Iz naše listnice.

Za misijone vneta učiteljica. »Pošiljam kot božično darilo 24 kron za krst deklice, ki naj se imenuje »Regina Marija«. Prosim obenem za potrdilno podobico. Ako imam namreč tako ljubko sličico v svojem molitveniku, se pogosto spomnim svoje krščenske.« (To je hvale vredno. Priporočamo vsem botrom, kateri imajo krščence v Afriki, naj pogosto pobožno molijo za nje. Spominjajo pa se naj v goreči molitvi tudi onih, ki mesto njih z ljubeznivo skrbjo čuvajo nad njihovimi varovanci, misijonarjev namreč in misijonskih sester. Kajti oni so prevzeli iste skrbi in dolžnosti za nje, katerih njih oddaljeni botri ne morejo sami vršiti. Opomba uredništva.)

Opozarjamo vse cenjene prijatelje

da se nahaja naše novo stanovanje za hotel Unionom, Miklošičeva cesta, kamor blagovolite odslej vse stvari in naročila pošiljati in naslavljati!

»Klaverjeva družba«.

Ponatis člankov iz „Odmeva iz Afrike“ ni dovoljen, ponatis misijonskih pisem in poročil le z nutančnim podatkom virov.

Izdaja Klaverjeva družba.

Odgovorni urednik: Dr. J. Jerše.
Natisnila Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Kako moremo pomagati Klaverjevi družbi?

Bolj kot kedaj potrebujejo misijoni sedaj v teh skrbipolnih časih prijateljev. A nič manj je ne potrebuje Družba svetega Petra Klaverja sama. In to razume šele malo naših prijateljev. Saj se je po tej nesrečni vojski vse tako zelo podražilo. In vendar se morajo naprave in podjetja naše družbe vzdržati, drugače bo pomenjalo to težko izgubo za misijone. Zato, dragi prijatelji misijonov, pomagajte Klaverjevi družbi:

1. S pristopom kot **podpornik** ali **podpornica**. Najmanjši letni prispevek je 2 dinarja (8 kron).

2. Z enkratnim **darilom** »za družbo« ali z enkratno večjo vsoto s pridržano pravico do obresti do konca življenja.

3. Z **letnimi prispevki** za vzdrževanje notranjih udov družbe, takoimenovanih »pomožnih misijonark«, ker tudi te hočejo in morajo živeti. Pred vojsko je zadostovalo lastno premoženje. Sedaj je to vsled neznosne draginje postalo drugače. One ne zaslužijo prav nič za svoje vzdrževanje; zato se pri naraščajoči draginji tudi njihovi dohodki niso nič povečali. Tukaj mora pomagati edino božja previdnost po rokah blagih dobrotnikov.

4. Z **ustanovo trajnega prostega mesta za eno pomožno misijonarko**. Za to bi bilo potrebno kakih 5000 švicarskih frankov; torej enako kot za posinovljenje črnege katehista ali semeniščnika v Afriki. Poslednje je v resnici velezaslužno dobro delo in Bogu se imamo zahvaliti, da se je zanje na naše vabilo odzvalo toliko blagih dobrotnikov. Toda kljub temu bi vendar želeli, da tu in tam kaka taka ustanova tudi v »družbo« prileti, oziroma bi smela služiti za vzdrževanje »pomožnih misijonark«. Ali naj družba dobre poklice radi njihove revščine odslovi? Si ni li tudi božji Zveličar izbral revnih ribičev za svoje apostole? Nikar se torej ne sramujmo svoje revščine; toda govorimo enkrat jasno in iztegnimo roko, proseč za naše pomožne misijonarke! Kdor se bo spomnil nanje s tako ustanovo, se ne bo udeležil le delovanja enega katehista, enega semeniščnika, temveč mnogo teh črnih apostolov, za katerih vzdrževanje te pomožne misijonarke delujejo tiho, a neutrudno kot marljive čebelice. Ali taki zakladi za nebesa niso vredni žrtev? L.

VAŽNO!

Cenjene naročnike, ki naročnine za tekoče leto 1920 še niso poravnali, prosimo, da to čimprej storijo in obenem pošljejo tudi naročnino za prihodnje leto 1921!

Oni, kateri želijo dati »Odmev« vezati, lahko dobijo »Vsebinsko« letnika 1920 zastonj od Klaverjeve družbe. Pišite ponjo!

Sv. Anton vsem pomaga.

»Dragi bralec, čuj, kako je pomagal sv. Anton Padovanski! Našemu gospodarstvu je pretela velika nevarnost. A na priprošnjo sv. Antona Padovanskega, ko sem se k njemu zatekla s prošnjo in molitvijo ter z oblubo, da bom darovala s moči za misijone po Klaverjevi družbi, sem bila res uslišana. Polna zaupanja v sv. Antona Padovanskega Vam vsem kličem: Zatekajte se k njemu v vsaki potrebi in če mu izpolnite njegovo najsrčnejšo željo, pomagati ubožcem in revnim misijonom, ali Vaš bo zapustil? — Nikakor ne!

Čudodelni sv. Anton vedno pomaga onim, ki se k njemu zatekajo z vročo prošnjo, da tako vedno in vedno povečuje čast božjo. Sv. Anton Padovanski, veliki čudodelnik, prosi za nas! — M. Fr.¹

Pripomba uredništva: Da sv. Anton res povsod in vsem pomaga, ki se zaupno k njemu zateka, vidi Klaverjeva družba sama najbolje. Koliko lepih zgledov imamo! Tu le nekaj posebnega: Baron N. je večkrat poslal Klaverjevi družbi za »Kruh svetega Antona za Afriko«. Prišla je vojska in baron je moral na konja. Kot oficir in poveljnik je poslal tudi iz taborišča večkrat. Po vojski pa ni bilo o njem ne duha, ne sluha. — Pa pride zopet pismo na Klaverjevo družbo (zgodilo se je to v mestu S-u, kjer imamo tudi večjo podružnico) — pisal je baronov sin I. nekako tako: V očetovem imenu pošljem za »Kruh sv. Antona«, ker oče nimajo sedaj več premoženja. Vstopili so pri oo. frančiškanih za brata-lajika. Po njihovem naročilu bom poslal vsako leto 20 K za »Kruh sv. Antona za Afriko«.

Baron — frančiškan? Kako pa je prišlo do tega? Če pogledamo malo bolj bistro, bomo takoj uganili. Kot vsi vemo, je bil sv. Anton tudi frančiškan, pa je sprosil svojemu zvestemu častilcu največjo milost, milost redovniškega stanu, in to v njegovi častiljivi starosti. — Čudovit je Bog v svojih svetnikih!

¹ Imenovana dobrotnica je poslala v zahvalo 50 kron za »Kruh sv. Antona za Afriko«. K tej vsoti je prispeval tudi neki dijak, kateremu je sv. Anton na poseben način pomagal, da je izvršil zrelostni izpit z odliko. Natančneje o tem glejte v »Zamorčku«.

Kaj je „Zamorček“?

»Zamorček« je s slikami opremljen list za mladino, ki naj med njo pospešuje ljubezen in zanimanje za naše najrevnejše črne brate. Izhaja v slovenskem, poljskem, češkem, laškem, nemškem, mažarskem, francoskem in angleškem jeziku.

Neka učiteljica piše založništvu: »Potruditi se hočem, da pridobim vedno več naročnikov; kajti ta ljubki mladinski list zelo blažilno vpliva na vzgojo naših malih učenk. S čitanjem primernih povesti in poročil se vzbuja v njihovih nedolžnih srcih sočutje z malimi trpečimi bratci in sestricami in radi žrtvujejo svoje male prihranke za misijone. Kdor pa tega ne more, nabira za uboge pogančke duhovnih daril, opravlja namreč vsakovrstna zatajevanja in molitve. Ne morete si misliti, koliko nedolžnega veselja napravlja to našim otročičem, pa tudi njihovim vzgojiteljem!«

Naročuje se »Zamorček« pri Klaverjevi družbi v Ljubljani.